

valgte træde ind. Hvad Folkethinget angaaer, haues dog den Udvei, at det kan opløses, men denne Udvei kan ikke hjælpe ved Landstthinget. Dette blev jo valgt den 18de October, saa at Halvdeelen deraf skal gaae af i 1870. Ifølge Paragraphens Ord maatte man altsaa troe, at denne Halvdeel skulde være Medlemmer til den 18de October 1870 og saa træde af, for at de i dens Sted Valgte kunne træde ind. Man kan nu vel ogsaa opløse hele Landstthinget, men ikke det halve Landstthing, og det vil altsaa være nødvendigt, at Bestemmelsen i § 41 rettes. — Der er endnu en Bemærkning, jeg skal fremsætte til næriere Overveielse. I Lovudkastets § 44 staaer der: „Enhver, som vælges til Rigsdagsmand, erholder af Valgbesthyrelsen et Valgbrev, som udsædvides efter en af vedkommende Minister foreskrevet Form og undertegnes af Valgbesthyrelsen.“ Det forekommer mig, at der ved denne Bestemmelse, saaledes som den i Henhold til den hidtilgjældende Valglov nu gjennem en Række af Aar har været gjenueført, ikke er taget tilstrækkelig Hensyn til Grundlovens § 54, ifølge hvilken ethvert af Rigsdagens Thing selv afgjør Gyldigheden af et foretaget Valg. Som de Herrer vide, blive Valgbrevene for Landstthinget udsædvidede efter een og samme Formular, hvorved Valgbesthyrelsen erklærer, at Alt, hvad Grundloven forlanger, er fyldtgjort ved Valget. Det bliver herefter saaledes Valgbesthyrelsen, der afgjør Gyldigheden af det foretagne Valg; thi der bliver ikke i Landstthinget Tale derom, undtagen naar der er gjort Indsigelse mod Valget. Men dette er ikke nogen streng Opfattelse af Grundloven, og man kunde komme den nærmere ved enten i Valgbrevene selv at optage en fuldstændig Bestemmelse om, hvor mange Valgmænd der have været tilstede, og hvor mange Stemmer enhver Candidat har opnaaet, eller, hvis man ikke vil have dette optaget i selve Valgbrevet, da ialtsald at indsende til Rigsdagen et fuldstændigt Aftryk af Valgprotocollen, hvori man kunde søge de Oplysninger, som man ikke kunde faae af Valgbrevene. Denne Betragtning har jeg allerede for mange Aar siden søgt at gjøre gjældende i Landstthinget, men den fandt ikke dengang almindelig Anklang.

Jeg troer imidlertid, at der er Grund til paany at overveie, om der ikke kan gjøres Noget i denne Henseende. Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Andræ: Ved en Valglov seer man sig jo ikke istand til at gjøre indgribende Forandringer med Hensyn til Representationens Sammensætning. Det er jo aabenbart, at alle de store Grundtræk maae være givne i Forfatningsloven, og at Valgloven alene kan slutte sig til denne, men det forhindrer ikke, at der dog, saaledes som vor Forfatning jo viser det, er et vist Raaderum overladt Valgloven for dens Vedkommende at udfylde. Hvad enten man nu antager, at der kan opnaaes Meget eller lidt, at det kan blive overmaade væsentlige eller overmaade uvæsentlige Goder, der kunne erhverves ved den rette Benyttelse af dette Raaderum, saa bør man dog i ethvert Fald forsøge at skaffe det Bedste tilveie. I den Henseende kan jeg nu ikke ganske troe, at det nærværende Udcast til Valgloven opfylder Fordringerne. Jeg skal ikke opholde mig ved en nærmere Dmtale af Alt, hvad der angaaer Folkethingsvalgene; jeg troer, at der med Hensyn til disse Valg er givet Bestemmelser i Forfatningen, som i den Grad begrænde, hvad der ved Valgloven kunde ordnes, at det, der staaer tilbage for den at gjøre, er forholdsviis meget lidt væsentligt. Jeg troer derfor, at det især under de nærværende Forhold vilde være i allerhøjeste Grad upraktisk og uhensigtsmæssigt, om man vilde indlade sig paa noget vigtiggaende Forsøg paa at ville ordne Bestemmelserne med Hensyn til disse Valg paa en væsentlig forskjellig Maade fra den, der nu er fastgroet i den almindelige Bevidsthed siden Valgloven af 1849. Det er jo et overordentlig væsentligt Hensyn, at Befolkningen i denne lange Række af Aar — og det kan siges med Sandhed, at den i denne Klasse af Valgene har taget levende Deel — i Udøvelsen af sin Valgret har vænnet sig til visse Former. Der maatte altsaa være overveielende Grunde og store Goder at opnaae for at bebyrde den med Forandringer i denne Henseende. Hermed vil jeg ikke sigte til de efter det Standpunkt, hvorpaa jeg stiller